

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 561

NAAM: COMMUNISME IN POLEN

- 1° *Geen KMS 12/16*
2. Ter orientering opgevraagd. Geen actie genomen.
C. VIII 5-VII-'48 *ll*
- 3° *Ter orientering uitgegeven. Uplegg CVVI. 1.5.51 *ll* Me. 31/10/16*
4. *Ingesom ter orientering. ll. i. kan dit OD worden samenproeft met OD 26, onder de naam van dit OD. CVVI 11/2/52 *ll**
- 5 Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd. sept. '70.
ll

09561
duplicaat
CO 135330 waarin
archieffex. is zoek

5 Mei 1952.

135330
-

J. van Wilderen.

DIENSTGEHEIM

Met verwijzing naar Uw schrijven van 26 Maart jl.
No. 23347, heb ik de eer Uwer Excellentie te berichten, dat
mij is gebleken, dat bij de Buitenlandse Inlichtingendienst
belangstelling bestaat voor het door de heer J. van Wilderen
bedoelde "Katyn"-rapport.

Het Hoofd van de Dienst,
voor deze:

Aan Zijne Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken
te
's-GRAVENHAGE.

Mr. A. van Maanen

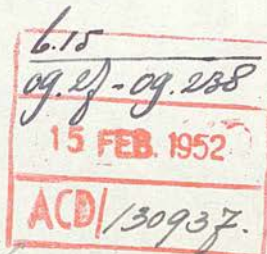
B1685

No: 67.- DIENSTGEHEIM.-

12 Februari 1952.-

Onderwerp: "In Polen falende
Russische terreur".-

09.27
01.125-09.288

Bijlagen : één.-

100 K.A.A. 14/2

A A N : K.A./R.A.-

V A N : W.-

H.C.
Schutblad in
permanente
RS

Hierbijgaand heb ik de eer U te doen ge-
worden, een opgeplakt artikel uit de "Gazet van Limburg" te
Maastricht, van heden - 12 dezer - betreffende bovenvermeld
onderwerp, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.-

IN POLEN FAALDE DE TERREUR

Geestelijken werden vrijgelaten

De boeren bewerkt men met een „zacht lijntje”

(Van onze correspondent).

BERLIJN. -- De Russen hebben hun tactiek in Polen grondig gewijzigd: de rode terreur is grotendeels voorbij en thans poogt het Kremlin van de Polen vrienden te maken. Op hoog bevel van Moskou heeft de Russische dictator van Polen, maarschalk Rokossowski een paar fluwelen handschoenen aangetrokken: ongeveer tachtig geestelijken, die al geruime tijd in de gevangnissen vertoefden, werden vrij gelaten. Hieronder bevond zich ook de Provinciaal van de Jezuiteten, Mgr. Bulanda. Men poogt eveneens de boeren honing rond de mond te smeren. Ook Stalin heeft ontdekt, dat men vliegen vangt met stroop en niet met azijn.

LEGER IS RUSSISCH.

De wijziging is pas in gegaan, nadat Moskou het hele Poolse leger volkomen onder controle had gekregen. Maarschalk Rokossowski die o.m. opperbevelhebber van het Poolse leger is, heeft thans zes Russische specialisten benoemd nl. generaals Turjkiel (luchtmacht), Sukoh (pantsertroepen), Barmow (gemotoriseerde eenheden), Matwiejewsky (Inlichtingen dienst), Kossikow (Infanterieschool) en Russinksky (bergjagers). Binnenkort zullen nog enige andere Russische generaals worden benoemd in leidende functies in het Pool-

se leger. De vernieuwing van het Poolse kader is vrijwel gereed. Er zijn vrijwel geen officieren meer in het leger, die vroeger in het niet-rode Poolse leger dienden. Zowel militair als politiek zijn de nieuwe officieren geheel volgens Russisch recept gevormd. Ook aan de soldatenopleiding is grote aandacht besteed. Ze kregen een langdurige, politieke scholing en worden buitengewoon goed gevoed, gekleed en gelegerd. Ook de familieleden. Hun familieleden worden vertroefd: hoge pensioenen, credietfaciliteiten, prioriteit voor woningen, gratis medische verzorging, sociale verzekering enz. De vroegere patroon moet de afgezwaaide soldaat in dienst nemen tegen zijn laatst genoten salaris en als de soldaat een graad heeft behaald, heeft hij recht op een betere betrekking. Omdat de economische omstandigheden voor vele arbeiders buitengewoon slecht zijn, trekt het leger vele belangstellende aan, die de rode lessen gretig inzuigen, wetende, dat daarna promotie volgt, zodat ze straks in de burger maatschappij een goede baan krijgen.

BENOEMINGEN VATICANAAN ERKEND.

Hoe gevaarlijk de nieuwe tactiek ook is, toch brengt ze zekere voordelen. Tachtig geestelijken, waaronder de zeer populaire Mgr. Bulanda, zijn uit de gevangenis ontslagen (vgl. het oude recept hadden ze zich allen schuldig gemaakt aan landverraad). Ook Mgr. Kaczynsky, de grondlegger van de Poolse sociale beweging, eertijds minister in de Poolse regering te Londen, zou in vrijheid worden gesteld (of reeds zijn). Nog typerender is evenwel, dat Warschau de benoeming door het Vaticaan, van twee Poolse bisschoppen heeft goedgekeurd. Nog geen twee jaar geleden verklaarde dezelfde regering, dat zij iedere benoeming van het Vaticaan voor kennisgeving zou aannemen. Een door de Paus benoemde bisschop, zou in Polen geen macht kunnen uitoefenen. Thans heeft de rege-

ring de benoeming van twee bisschoppen voor het diocees Wioclawek en het diocees Tschencochau, goedgekeurd. Moskou heeft begrepen, dat de weerstand tegen het toekomstige paradijs vooral kwam uit de kringen der kerk en die der boeren. Vandaar ook, dat men thans poogt de boeren honing rond de mond te smeren. De vreselijke „activisten-brigaden”, die niet-rode dorpen terroriseerden en de boeren met geweld dwong de oogst in te leveren, waarna hun vrouwen en dochters nog vaak werden verkracht, zijn opgeheven. Men poogt door een tegemoetkomende, soepele houding bij de boeren in het geveel te komen. Men wil door overreding de Poolse boeren inschakelen. Maar of deze nieuwe tactiek lukken zal? Men gelooft hier, dat Moskou een vijandig gezind Pools volk vreesst en niet alleen omdat Polen zijn belangrijke kolienexport heeft, of omdat het leger op een goedwillende massa moet steunen, doch vooral, omdat de voornaamste verbanden tussen Moskou en het Westen, dwars door Polen lopen. Moskou is bevreesd voor zijn verbindingslijnen. Vandaar de fluwelen handschoenen.

De "GAZET VAN LIMBURG"
te Maastricht

van Dinsdag, 12 Februari 1952.-

AH
10 November 1951
III/511

POLAND
(cont'd)

1.

von seinen Kollegen "Globus" genannt, weil er klein ist und einen zu großen Kopf im Vergleich zu seiner Figur hat. Er ist kein Freund von Traurigkeit, geht gern aus und oft werden aus "einem Bierchen" recht lustige Abende, nach denen er sich nicht besonders wohl fühlt. Er weiß das nicht, was "Frania" dazu sagen wird und ob er seiner Position nicht geschadet hat. Frania ist übrigens mindestens 10 Jahre älter als ihr etwa 35-jähriger Mann, der von ihr kommandiert wird. Er sieht sich sehr ungern als Pantoffelheld und um sich selbst zu entschuldigen, versucht er andere Kameraden als diejenigen, die "vor ihren Weibern Angst haben" hinzustellen. Es wurde auf dem Bahnhof in PILA während seiner Dienstzeit oft über ihn gelacht. Das kann jedoch nicht vertragen. Er fühlt sich dann als Mann und Vorgesetzter maßlos gekränkt und kann sogar gefährlich werden. So z.B. hat er den technischen Leiter der Lokomotivreparatur-Werkstatt vor die Parteilexekutive in PILA gestellt, weil er angeblich seine Anordnungen nicht befolgte und sich über ihn lustig machte. Am 20. Juli 1951 wurde der Beschuldigte vor die Exekutive gestellt, die im Parteikomitee der Stadt ihre Sitzung abhielt. Die Verhandlung wurde vom Parteisekretär SOBKOWIAK (frau) geführt. Es nahmen daran teil mehrere Parteifunktionäre und der UB Chef, der erst seit etwa drei Monaten in PILA ist. Nachdem der Kläger belastendes Material gegen den Angeklagten geliefert hatte, wurden beide zu einer Verhandlung geladen. Während dieser Verhandlung wurde der Leiter der Lokomotivwerkstatt von PISKORSKI beschuldigt, daß er durch Privatgespräche die Produktion verlangsamt und damit die Erfüllung des Sechs-Jahres-Planes verzögert habe. Weiter warf PISKORSKI dem Angeklagten vor, daß er "dem Volkspolen gegenüber feindlich eingestellt sei" und vor allen Dingen, daß er seinen Vorgesetzten nicht ernst genug nehme. Er sagte, daß es eine Gefahr für die Partei bedeute, derartige Elemente auf einem verantwortungsvollen Posten in einem Partei-Unternehmen, wie es die Bahndirektion sei, zu belassen. "Wo bleibt die Wachsamkeit unserer Partei?" fragte er.

Der technische Leiter der Lokomotivreparaturwerkstatt wurde nicht bestraft, er bekam lediglich eine öffentliche Rüge. Seit dieser Zeit steht er unter Beobachtung der Partei.

Eine andere kommunistische Persönlichkeit auf dem Bahnhof in PILA ist Genosse MIESZTAL Mieczyslaw, der als einfacher, ungelehrter Arbeiter in der Lokomotivreparaturwerkstatt angefangen hatte und heute eine Parteischulung in POSEN mitmacht, um einen hohen, leitenden Posten zu übernehmen. Er ist etwa 26 bis 27 Jahre alt und arbeitet seit 1945 in der Reparaturwerkstatt. Als tüchtiger Parteigenosse bekam er bald die Stellung eines Schlossers und fiel durch seine Arbeitsleistungen, bei denen übrigens drei andere, ihm unterstehende Schlosser für ihn arbeiten mußten, auf. Im Laufe der Zeit wurde er Sekretär der

Beibehalten by CP 126161,
opgehoort in 201395

ITEM No. 10885

68 161
AH
10 November 1951
III/511

POLAND

COMMUNICATIONS
Railways

Personen auf dem Bahnhof PILA.

SOURCE BERLIN: Source is 30, was technical director of the locomotive repair station in PILA. Fled mid October 1951.

DATE OF OBSERVATION: up till October 1951

+ + +

✓ PISKORSKI Roman war Vorsteher der Lokomotivreparaturwerkstatt (Parowozownia) in PILA. Er wurde etwa am 15. August 1951 nach BYDGOSZCZ versetzt, wo sich eine ähnliche, jedoch größere Werkstatt befindet.

PISKORSKI ist Parteimitglied. Er ist ein typisches Beispiel eines Opportunisten, von dem man schwer sagen kann, ob er seine Linientreue der Partei gegenüber seiner eigenen Überzeugung oder "den Drang nach oben" verdankt.

PISKORSKI's Vorgänger war ein parteiloser Mann namens KOWALSKI, der jedoch schon 1949 nach ILAWA strafversetzt und in die Lohngruppe acht degradiert wurde. Ihm wurden verschiedene Verfehlungen wie Trinken und Frauengeschichten vorgeworfen; da die Partei nicht hinter ihm stand, verlor er seine Stellung.

Die Bahndirektion besitzt in PILA ein eigenes Haus (14 Lutego Str.) für höhere Bahnbeamte. Als KOWALSKI versetzt wurde, blieb seine Familie in der dreizimmerigen Dienstwohnung, bis der neue Vorsteher kam. Zuerst wohnten die beiden Familien in derselben Wohnung, da Frau KOWALSKI für sich und ihre Kinder keine Unterkunft hatte. Es kam jedoch bald zu Zwistigkeiten, und eines Tages fand sich die Frau des ehemaligen Vorstehers samt ihren Möbeln auf der Straße. Dies hatte PISKORSKI erwirkt. Er und seine kinderlose Frau bewohnen allein die Wohnung.

PISKORSKI gehört trotz seiner heutigen Begeisterung für die Partei durchaus nicht zu den neugebildeten Kadern. Er stammt aus DRUDZIADZ wo er seine technische Mittelschule absolvierte. Seinen Militärdienst leistete er später als Fähnrich ab.

Heute klettert er die dienstliche Leiter immer höher hinauf. Man sagt von ihm, da er "über Leichen gehen" würde, um sich auszuzeichnen.

PISKORSKI ist außerordentlich häßlich, jedoch sehr eitel. Um seinen kleinen Wuchs zu verbergen, trägt er Schuhe mit dicken Korksohlen, die er besonders gern anzieht, wenn er an der Seite seiner Frau "Frania" und an der Spitze der Belegschaft der Lokomotiv-Werkstatt in einem kommunistischen Umzug marschiert. PISKORSKI legt auch viel Wert auf sein Äußeres. Seine Anzüge sind immer elegant und er parfümiert sich gern. Er wird

AD 501
 AH
 10 November 1951
 III/511

POLAND
 (cont'd)
 2

POP in der Werkstatt, und im Jahre 1951 verließ er sie, um den Posten eines Sekretärs in dem Betriebskomitee (Komitetu Zakladowego) auf dem Bahnhof in PILA zu übernehmen.

Er zeichnete sich durch besondere Tüchtigkeit und Eifer aus, sodaß man ihn in den letzten Monaten zu dem obengenannten sechsmonatigen Kursus der Partei nach POSEN schickte, wo er sich bis heute befindet. Man vermutet, daß MIESZTAL nicht mehr nach PILA zurückkommen wird, sondern einen höheren Posten übernehmen wird.

Als Sekretär der POP und Arbeitsaktivist in der Lokomotiv-reparaturwerkstatt wurde er im allgemeinen gefürchtet, da er denunzierte. Als Beispiel kann ein Fall aus dem Jahre 1950 genannt werden, der sich folgendermaßen abspielte:

In der Reparaturwerkstatt wurden unter den Arbeitern und Angestellten Prämien verteilt. Einer von ihnen, ein sogenannter "dyspozytor" trank bei dieser Gelegenheit ein paar Gläser mehr, als er vertragen konnte und fing fürchterlich zu schimpfen an, wobei er besonders der Regierung BIERUT, CARANKIEWICZ und anderen wünschte, vom Blitz getroffen zu werden. Er hatte nämlich eine im Vergleich zu den anderen viel zu niedrige Prämie bekommen und empörte sich darüber sowie über das ganze System des sogenannten Volkspolens. Die Kameraden versuchten ihn zu beruhigen, er war jedoch in seiner Trunkenheit schwer zur Vernunft zu bringen. Zeuge dieses Auftrittes war MIESZTAL, der den Betrunkenen scharf zurechtwies, sodaß es zwischen den beiden zu einer ernststen Auseinandersetzung kam. Am nächsten Tage verkündete der POP-Sekretär, daß er die Absicht habe, diese Angelegenheit der Partei zu melden und forderte die zwei anwesenden Zeugen auf, gegen den Betrunkenen auszusagen. Diese jedoch versuchten, MIESZTAL zu besänftigen und beriefen sich auf die kleinen Kinder ihres Kameraden. Trotzdem machte MIESZTAL eine Anzeige bei der Partei. Die Zeugen wurden verhört und auch der Beschuldigte selbst, der zu allem übel sich schuldig bekannte. Er versprach jedoch nie wieder ähnliche Szenen zu machen. Es half ihm nichts und sein Fall, als besonders schwer, wurde dem Woiwodschaftsgericht in POSEN übergeben. Er wurde zu zwei Jahren Zuchthaus verurteilt. Heute befindet er sich in dem Arbeitslager in ROGOZNO bei POSEN. Seine Frau und seine drei Kinder sind mittellos. Dieser Vorfall verstärkte noch MIESZTALS Position bei der Partei.

CORR. COMMENT: Source was technical director of the repair shop but does not want his name used. He may have overstated the facts somewhat in describing some of these persons. He appears to be a mercurial type with many personal prejudices.

EVAL. COMMENT: possibly true, unconfirmed.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

PA.561

CO 114091 08-5-61

Afd./Sect:

B III

Dat.:

7.0.57

Par.:

A

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

12/10/57

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1 Circulieren KA, KARA (d.b.v. 1310?) ^{KB} B en C
19/7 KARA

2 gch. / KA. 6/12
3 Gerim KARA, B.W. in dienst van KA gch. 27/7
KARA 27/7

4 KB gerim 30/7.

5 HB 2-8-51
B II
B III

2.8.51

B III gch. 2-8-51
2-8-51
F B

6 HC 19-8-51 gch. P.A.E. 14/8

13/8 C.V.V. gch. C.V.V. 20/8-51/52

ACD of L

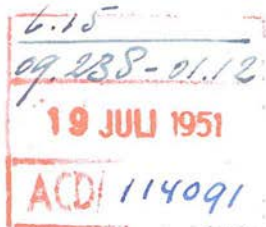
MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Directie

DCU/02.

No.

70645

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de eer aan

de Binnenl. Veiligheidsdienst (ok. Min. v. Binn. Zaken)

bijlage dezès ter kennisneming aan te bieden.

's-Gravenhage,

18 Juli 1951.

Warschau, 11 Juli 1951

VERTROUWELIJK

1900/383

Politbureau

Bijlage: 1

Naar aanleiding van een gesprek dat ik kort geleden had met het Hoofd van het Bureau Oost-Europa van de Directie Europa ten Departemente, moge ik Uwer Excellentie hierbij een opgave doen geworden van het Poolse "Politbureau" (Politiek bureau van het centrale comité der Verenigde Poolse Arbeiders-Partij).

Onder de leden hiervan vindt men naast de kopstukken der Regering: de President, de Eerste Minister, H. Minc, St. Radkiewicz onder wie de beruchte "U.B." (geheime politie) ressorteert en natuurlijk Maarschalk Rokossowski, personen die daarvan-geen deel uitmaken.

Organisator en naar het schijnt verbindingsman met Moskou is Jakub Berman. Van deze wordt reeds lang beweerd dat zijn rol is uitgespeeld, waarvoor verschillende redenen heten te zijn. Toen in 1944 het Russische leger aankwam werden hier vele Joden in belangrijke posities geplaatst, omdat er eenvoudig geen Polen van onverdachte politieke gezindheid te vinden waren met de capaciteiten om deze te bekleden. Hiervan was Berman de voornaamste. Nu zouden deze lieden minder nodig zijn en langzamerhand moeten verdwijnen (een feit is overigens dat er nog talrijke in functie zijn). Ook wordt hem ten kwade geduid dat hij zijn vrouw en kinderen in Amerika heeft en niet voornemens schijnt deze over te laten komen. Hoe dan ook, thans in 1951 zit hij nog steeds op dezelfde plaats.-

De Tijdelijk Zaakgelastigde,

P. J. EEKHOUT

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken
te
's-Gravenhage.-

Bolesław BIERUT - President van de Republiek
Józef CYRANKIEWICZ - Eerste Minister
Jakub BERMAN - Onderstaatssecretaris in het Departement
Hilary MINC - Vice-Premier, van de Eerste Minister
Hoofd van het Bureau voor het zesjaren-plan
Aleksander ZAWADSKI - Vice-Premier
Stanisław RADKIEWICZ - Minister van Interne Veiligheid
Adam RAPAŃKI - Minister van Onderwijs en Wetenschap
Konstanty ROKOSSOWSKI - Minister van Landsverdediging
Fr. JOZWIAK-WITOLD - geen lid van de Regering (oud-generaal van
de internationale brigade in Spanje)
Franciszek MAZUR - geen lid van de Regering
Zenon NOWAK - geen lid van de Regering
Edward OCHAB - idem
Roman ZAMBROWSKI - idem

-0-0-0-0-0-

UITTREKSEL

Uit : OD 36

Naam: COMMUNISTISCHE CONGRESSEN IN HET BUITENLAND

Voor : OD 561

Naam: COMMUNISME IN POLEN.

Ag. nr: 113832

Afz. : (B).D.A./1-067/W.1034 .SPIL Datum: Juli 1951

Aard van het stuk: Betreft: Communisme in POLEN.

POLOGNE

faisant l'objet d'un arrêté d'expulsion à notifier

GEBERT boleslav, Tartary Krypno, 12.7.1895.

OD 561

Uitgetr. door: T.G.

Op aanwijzing van: B III t

Datum: 18.1.52

No: 187.- DIENSTGEHEIM.-

28 Maart 1951.-

5.4

Onderwerp: "Het Sovjetiseringsproces
in Polen".-

4.161.1
09.238-01.231

Bijlagen : één.-

A A N : B.II.-

V A N : W.-

*Schubblad in vermindering
ms*

Hierbijgaand heb ik de eer U te doen toekomen, een artikel uit de "Gazet van Antwerpen" van 26 Maart 1951, betreffende bovenvermeld onderwerp, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.-

Rokossovski beveelt thans 750.000 man

POLEN : KLASSIEK VOORBEELD VAN SOVJETISERINGS PROCES

Tanks en straalvliegtuigen vertrouwd speelgoed geworden

(Van onze eigen berichtgever)

Toen de oorlog afgelopen was behoorde Polen tot de zegevierende geallieerden. Het heerlijk toegetakelde land had een sterk legerkorps aan het westelijk front en binnen de grenzen de grootste en effectiefste ondergrondse strijdkrachten in Europa, die in staat waren om de Duitsers uit Warschau te jagen en die deze miljoenenstad maandenlang in hun macht hielden. Deze feiten zijn voor Moskou het uitgangspunt geworden met betrekking tot haar militaire en politieke bezetting van Polen.

Het Politburo in Moskou

begreep aanstands, dat het sovjetiseringsproces voorzichtig en zonder onnodige wrijvingen moest verlopen. Polen's eerste coalitie-regering onder Mikolajczyk was de basis daarvoor, door het 250.000 man sterke «vrije strijdkrachten» te demobiliseren, teneinde het land voor de algemene verkiezingen te pacificeren. Mikolajczyk bewees de Russen daarmee een grote dienst (Westerse regeringspersonen oefenden pressie op hem uit, en bovendien was hij optimistisch genoeg om te veronderstellen dat hij de ontwikkeling wel in de hand kon houden), want de tienduizenden actieve leden van de illegale organisaties kwamen zich melden, en werden daardoor dus onwillekeurig geregistreerd. Later behoefde de MVD slechts de lijsten door te nemen om het beste deel van Polen's verzet te elimineren of te deporteren. Daarmee schoot de sovjetisering een flink stuk op.

In Januari 1947, na de verkiezingen volgens het Sovjet-Russische recept, verzekerde de kommunistische partij haar positie, zo'n 70% de kans kreeg om de invloed van de andere partijen te liquideren, en om de grondslag voor het éénpartij-systeem te leggen. Dit gebeurde ongeveer een half jaar na de vlucht van Mikolajczyk en diens volgelingen. Natuurlijk was de politieke stemming in het land van dien aard, dat de Russen zich nog lang niet op de Polen konden verlaten, ook al gold het de Poolse kom-

ROKOSSOVSKI

Een voorbeeld voor de anderen

munisten. Dit blijkt o.m. uit de Titoistische bewegingen, waarvan het geval Gomolko een der typerendste was. De Poolse gemoederen kwamen in opstand. Een min of meer diskrete zuiveringsactie doodde het publieke verzet tegen de kommunistische machthebbers.

De ervaring heeft Moskou geleerd, dat de Polen niet alleen onder de duimen kunnen worden gehouden met behulp van Polen. Daarom werden reeds gedurende de oorlogsjaren een grote groep Poolse Joden (die in 1939-'40 van Oost-Polen naar de Sovjet-Unie

waren gedeporteerd) in kommunistische zin opgeleid en getraind. Deze Joden werden in 1945 op sleutelposities in de Poolse administratie geplaatst. De eerste man van Moskou in Polen werd Jakub Berman sekretaris van het Poolse Politburo. Het is echter gebleken, dat deze preventieve maatregelen slechts provisorisch waren. De emigratie naar Palestina nam snel toe. De stroom van Berman begon te dalen, terwijl men in het Kremlin inmiddels aan een plan werkte om het Joodse administratie-korps te vervangen door iets huislijkers. In het begin van 1948 werden in de Sovjet-Unie drie scholen opgericht, waar Russen tot Poolse burgers werden opgekweekt, en genaturaliseerde Polen weer de richting van Warschau werden uitgedreven. De benoeming van maarschalk Rokossovski tot opperbevelhebber van het Poolse leger is hiervan het meest tot de verbeelding sprekend voorbeeld. Na zijn aanstelling werd de maarschalk lid van het Poolse Politburo en onlangs werd hij tijdens een nationale feestdag als de tweede man, naast Bierut, aangemerkt. Van Berman hoort men niets meer. Polen is dus praktisch een geoccupeerd land geworden. De Russen hebben het land voor de aardigheid nationaal speelgoed, zoals vlaggen, vaandels en emblemen, gelaten.

Ingelijfd bij Sovjeteconomie

Het laatste jaar heeft Moskou de touwen strak getrokken. Polen's economie is ondergeschikt gemaakt aan de Komekon, d.i. de kommunistische economische Internationale of — onschuldiger uitgedrukt — de Raad voor de economische samenwerking, tussen de Sovjet-Unie en de Volksrepublieken. Het Poolse leger wordt sedert Rokossovski's komst als een onderdeel van het Rode Leger behandeld. Het vorige jaar voerde Rokossovski een nieuwe dienstplichtwet in, geheel naar Russisch model. De dienstplicht is gebracht op twee jaar en de dienstplicht leeftijd is verlaagd tot 20 jaar. In de herfst van het afgelopen jaar konden dan ook twee lichten tegelijk worden opgeroepen. Elke lichte bestaat uit circa 150.000 man. Voegt men hieraan toe de lichte, die in 1949 onder de wapens is gekomen, dan heeft Rokossovski op het ogenblik ongeveer een half miljoen man op de been. Daarbij komen nog de leden van de semi-militaire organisaties, zoals de UB (staatspolitie die geheel op militaire basis staat), de grenswakingstroepen, de burgermilitie, het zogenaamde korps voor de binnenlandse veiligheid (KBW) en de Ormo-eenheden, die de reserves uitmaken en gerecruteerd worden uit de jeugd-arbeidsorganisaties. In totaal wordt de sterkte van deze organisaties geschat op ruim 300.000 man. Ze zijn bewapend en in formaties ingedeeld, en haar gevechtswaarde hoeft niet onder te doen voor die van het eigenlijke leger.

Tanks en straalvliegtuigen

De « Poolse » Generale Staf bestaat uit Sovjet-Russische officieren in Poolse uniformen, en alle hoofd- en opperofficieren zijn Russen, zij het vaak van Poolse afkomst. Het Poolse leger maakt uiteraard de kern uit van het zogenaamde Kominformleger, de gewapende macht van het wereldkommunisme. Gedurende de laatste maanden wordt het Poolse leger in snel tempo met tanks en straalvliegtuigen bewapend. Dit oorlogstuig komt rechtstreeks van de Russische fabrieken. Ruim een half jaar geleden bezat Polen het nog niet.

Uit vele feiten blijkt, dat Polen voor de Sovjet-Unie het belangrijkste satellietland is, zowel in militair als in economisch opzicht. Het land is een soort springplank voor de Sovjet-Russische infiltratie-activiteit in het Westen.

De "GAZET VAN ANTWERPEN"
van Maandag, 26 Maart 1951.-

R.357

U 25324c - C 56 - G1/CS2

21 Juli 1950.

Land: POLEN
Onderwerp: Grenze, Einreise, Fremdenkontrolle
Referenties: -
Datum van waarneming: midden Juni 1950
Bron: betrouwbare bron.

Opmerkingen: -

Verzonden aan: -

SECRET

Aan het Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst,
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

Betr: POLEN, Grenze, Einreise, Fremdenkontrolle.

"Papiere" interessieren nicht. Weder bei der Einreise, was man mitbringt, noch bei der Ausreise, was man ausführt.

Immer noch die Angst vor Photoapparaten, Filmgeräten usw. In jedem Flughafen finden sich gedruckte Anschläge - polnisch, russisch, französisch und englisch - dass Photoapparate an einer gewissen Stelle anzugeben und vorzuweisen sind.

In OKECIE, dem Flughafen von WARSCHAU, kommen die angekommenen Fluggäste zunächst in einen gemeinsamen Raum und werden dann einzeln in einen anderen Raum, der durch eine Türe von dem Warteraum getrennt ist, zu r Zoll- und Devisenkontrolle gerufen. Die Durchsicht der Koffer erfolgt rasch und sachkundig, Geschäftspapiere usw. finden, wie schon erwähnt, kein Interesse. Die Aufnahme der ausländischen Geldorten, Schecks, usw. erfolgt genauestens.

Das polnische Messevisum wird in der Weise ausgestellt, dass die 15 Tage Aufenthalt in POLEN von dem Tage der Ausstellung des Visums an gerechnet werden. Da das Visum nur in polnischer Sprache ausgestellt ist, ergeben sich oft Irrtümer, da die meisten Reisenden annehmen, das Visum gelte für 15 Tage vom Tage der Einreise an. Der Passinspektor macht ausdrücklich darauf aufmerksam, dass die Gültigkeit des Visums, 15 Tage nach Ausstellung erlischt, und dass man das Land zu diesem Termin zu verlassen habe.

Die Verlängerung des Messevisa erfolgt nur in Ausnahmefällen und ist nicht leicht zu erreichen.

Auf den Hinweis, dass die Tschechen ihre Visen zweisprachig, also auch in einer Sprache des Westens (französisch) ausstellen, wird von polnischer behördlicher Seite erwidert, wenn man nach POLEN reise, müsse man sich der Mühe unterziehen, sich den Text der Amtssprache übersetzen zu lassen. Diese Einsprachigkeit hängt wieder damit zusammen, dass man sich dadurch stärker abschliesst und gewisse Ueberraschungsmomente in Händen hat, die den Fremden mehr den polnischen Behörden ausliefern.

Für Reisen in die polnischen Grenzdistrikte (z.B. Teschen) sind auch für die polnischen Staatsangehörigen besondere Bewilligungen nötig. Ein Buchhalter begab sich auf Skiern in den polnischen Grenzdistrikt bei TESCHEN, um an der Grenze seine Bruder aus der TSCHECHOSLOWAKEI zu treffen. Noch etwa eine halbe Stunde vor der Grenze wurde der Buchhalter angehalten, verhaftet und eine Woche im Arrest gehalten, bis die Angelegenheit in jeder Hinsicht geklärt war. Die Verhaftung erfolgte auf der Grenzstrasse, wie gesagt eine halbe Stunde unter dem Grenzkamm gegen die TSCHECHOSLOWAKEI.

Die Anmeldung im Hotel erfolgt, indem man drei Fragebogen ausfüllt, in denen auch nach Vater und Mutter gefragt wird. Abgesehen von diesen jeweiligen örtlichen Meldungen, hat man sich ein Mal während seines Aufenthaltes persönlich bei der Polizei zu melden: enregistrer (Siehe auch unter "Exekutive").

Bei der Ausreise im Schlafwagen war die Kontrolle wieder auffallend leicht. Das Gepäck wurde überhaupt nicht durchgesehen, um Papiere nicht einmal gefragt; bezüglich des Geldes genügte der bei der Einreise ausgestellte Durchfuhrschein, auf dem die eingelösten Schecks, bzw. veräusserte Valuta genau angeführt sein müssen.

Zwischen der Grenzstation ZIEBRZYDOWICE (POLEN) und PIETROWICE (TSCHECHOSLOWAKEI) hält der Zug auf freier Strecke (wohl unmittelbar vor der Grenze) und zwei Personen (angeblich polnische Grenzpolizei) verlassen der Zug, der gleich darauf langsam weiterfährt.

(mitten Juni 1950).

82526

NOTA

Van: KARA

Op 28.4.1950 werd aan Clipper brief No. CAH/50/239 geschreven
waarin hem een photocopie van het comm. partijboekje t.name van
St. RUDZINSKI werd aangeboden.

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE

19 47 r.

Syczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień

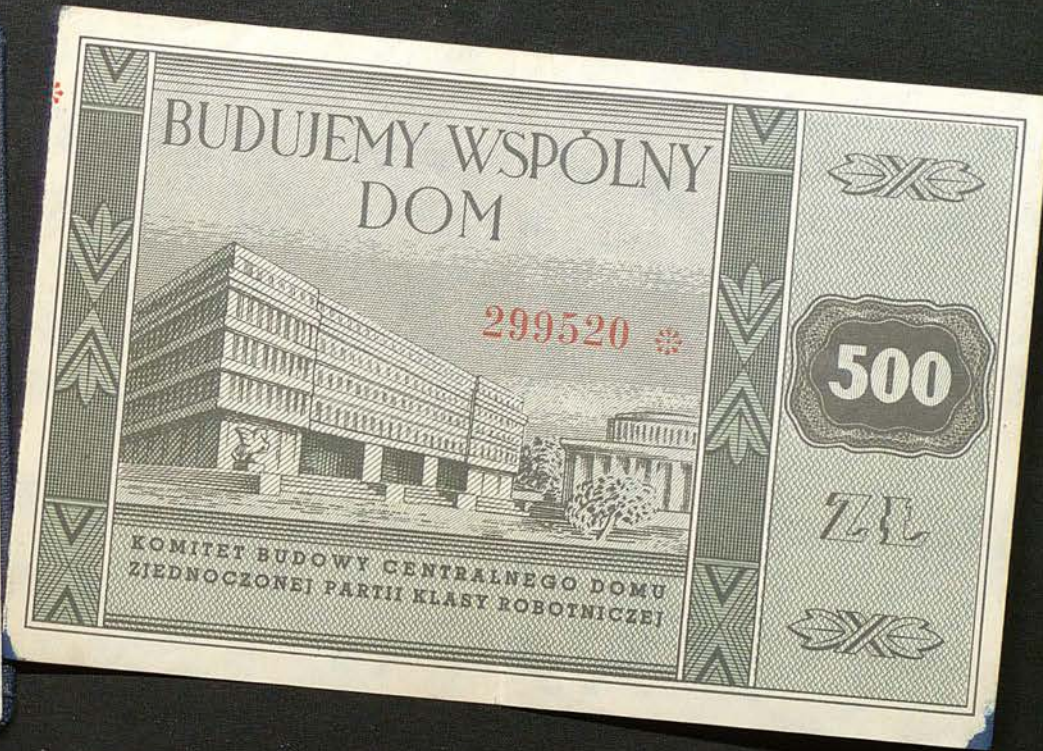
Handwritten notes:
 - Large diagonal scribbles across the top half.
 - "Gdynia" written in several places.
 - "1947" written vertically in the center.
 - "1948" written in the bottom right corner.

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE

19 48 r.

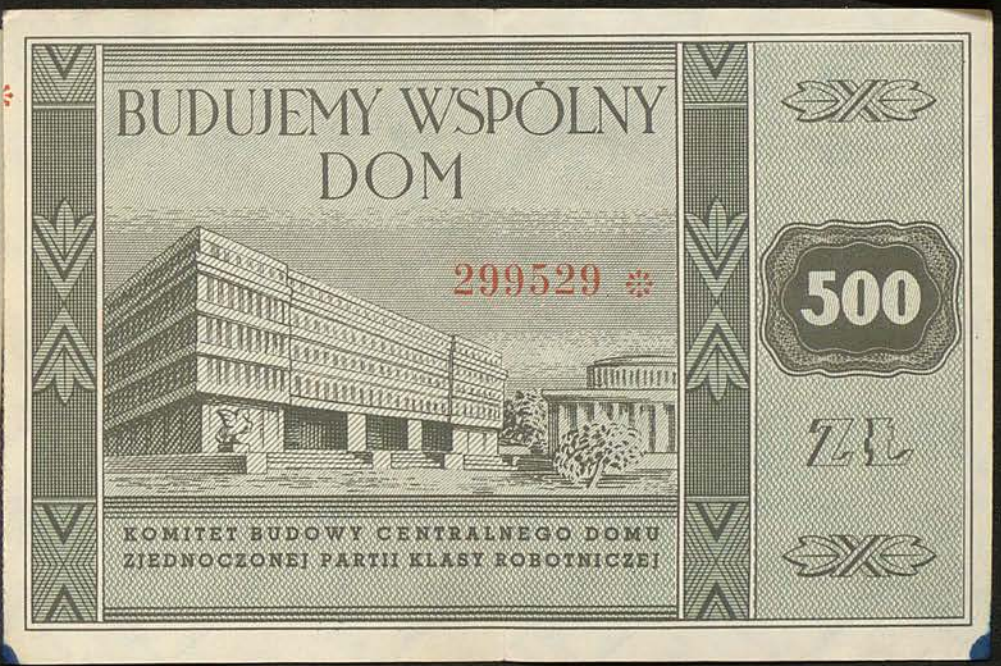
Syczeń	Luty	Marzec	Kwiecień
Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień
Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień

Handwritten notes:
 - "KOMITET" written vertically in the center.
 - "1948" written vertically on the right side.

Handwritten: Dzierżewski Stanisław

Handwritten: 15. XII. 48 s.

S.T.

No. Geh./Gr.V.D. 414/50.

Bijl.: zes.

Onderwerp: Communistisch partijboekje
ten name van S. Rudzinski.

OP/KAART
ACD/AC
DAT: 15.5.50
PAR: 18

Maart 1950.

16. 2/24
17. 2/24
27 MRT 1950
ACD/ 02526

6.11
09.288 - 06.831/6

Te Uwer informatie moge ik U bijgaand
doen toekomen een uittreksel uit een rapport
opgemaakt door Z, met vijf bijlagen, betrek-
king hebbend op S. RUDZINSKI, naar de inhoud
waarvan ik U korthedshalve moge verwijzen.

S.T.

S.T.

Aan: B.V.D.

Typ: 18.

Coll.: 16

No. 21/50 G.V.D.

Datum van het bericht: 18 Maart 1950.
Rapporteur:
Van wie is het bericht afkomstig: rapporteur en contact van hem.
Betrouwbaarheid berichtgever: wat contact betreft betrouwbaar.
Betrouwbaarheid bericht:
Met welke instantie wordt samengewerkt: gene.
Welke acties zijn ondernomen: gene.

BERICHT.

Via een contact kreeg ik het Pools communistisch partijboekje ten name van Stanislaw RUDZINSKI, geboren 20 Februari 1910 en van beroep matroos, in handen.

Dit boekje werd door een mij nog onbekend gebleven persoon, die aan boord van de op 1 Maart 1949 gezonken en verlaten SS "Katowice" was geweest, gevonden en aan mijn contact overhandigd.

In dit boekje (wat als bijlage bij dit bericht wordt meegezonden) zijn tevens aanwezig 4 (vier) genummerde biljetten die daar bijbehoren n.l. no. 299520 en 299527 t/m 299529. Deze biljetten zijn een soort betaalbewijs dat ten bate van de partij 500 zloty in de kas is gestort. Elk bedrag heeft een waarde van plm. f. 3.-- a f. 4.--.

Verder zijn in dit boekje maandzegels aangebracht, welke eveneens met gelden zijn betaald, die stempels over de maanden in 1947 hebben dezelfde waarde, aangezien toen schijnbaar nog niet met zegels werd gewerkt of dat deze nog niet te verkrijgen waren.

Typ: 18.
Coll.: 26

RAPPORT

Van: KA-R.A.

Aan: HC

No. E.503.

ONDERWERP: "POLEN-de Raad van State".

13 MRT 1950

ACD/01747

Sardine deed ons ter bestudering en om te behouden bijgaand rapport toekomen, betreffende "POLEN-de Raad van State". Sardine verzoekt ons de gebruikelijke security voorzorgen in acht te willen nemen.

10-3-50.

P O L A N D

THE COUNCIL OF STATE

1. The Council of State (Rada Państwa) came into force under Chapter IV, Article 15 of the so-called Lesser Constitution of 19th November, 1947.

According to law, the following are members of the Council of State:

- a) The State President- as Chairman
- b) The Marshal and the Vice Marshals of the legislative chamber (Sejm)
- c) The President of the Supreme Chamber of State Control
- d) In time of war - The Commander in Chief of the Armed Forces.

On a united motion in the Council of State, the Sejm can increase the membership of the Council by three.

2. Article 16 of the Lesser Constitution lays down the extent of the powers of the Council of State. To its duties belong:

- a) Supervision of the territorial People's Councils (according to the law of 11th September, 1944, governing the organisation and activity of the People's Councils)
- b) Recognition of parliamentary decrees issued on the strength of the powers of the Sejm.
- c) To determine the extent of the authority of the presidency of the National People's Council, according to compulsory legislation
- d) Passing of resolutions on the introduction of a state of emergency and a state of war (Article 19, paragraph 2.)
- e) Recommendation of laws concerning the State budget, the national economic plan and the calling up of recruits in the cases provided in Article 8.
- f) Legislative initiative
- g) Examination of reports from the Supreme Chamber of State Control

Note: In practice, the Council of State independently makes certain rulings which are published in the code book.

3. The present committee:

- a) Bierut Boleslaw, Chairman (State President)
- b) Kowalski Wladyslaw, member (Marshal of the Sejm)

- c) Szwalbe Stanislaw, member (Vice Marshal of the Sejm)
- d) Zambrowski Roman, member (Vice Marshal of the Sejm), Jew,
- e) Barcikowski Wacław, member (Vice Marshal of the Sejm)
- f) Jozwiak Franciszek, pseudonym Witold, President of the Supreme Chamber of State Control (President to 1948 - Kolodziejcki Henryk)
- g) Niecko Jozef, member, by nomination Leader of the People's Party
- h) Zawadzki Alexander, member, by nomination member of the Politburo, leader of the Trade Unions, former Vice Minister President
- i) Zymierski Michael, former Marshal and Minister of National Defence, predecessor of Rokossowski.

4. The composition of the Council of State, according to political parties, is as follows:

- a) PZPR - Bierut
Szwalbe (former Socialist)
Zambrowski
Jozwiak
Zawadzki
- b) ZSL - Kowalski
Niecko
- c) SD - Barcikowski
- d) Non party - Kolodziejcki
Zymierski

Note: The active members of the Council of State are members of the Central Committee of the Politburo or of the PZPR: Bierut, Zambrowski, Zawadzki and Jozwiak. The remaining members have no authoritative powers but form part of the facade.

5. The institution of the Council of State was originally intended as the last word in the move towards self-government but today merely gives a decorative form to the hierarchy of the executive organs whose main representatives are the State President, the State Council and the government.

The Council of State is more or less a facade to deceive public opinion for, although it is a collegial body, embracing representatives of different parties and even non-party personalities, its members are not all equally entitled to take decisions. The members of the Communist Party or the Politburo alone are empowered, here as in all other governmental organs, to decide on all important matters of state. Thus the Council of State is just one more of the many instruments of the government which serves to ensure the power of the Communist Party in all sectors of the administration.

6. Head of the Chancery of the State Council is the present chief of the Civil Chancery of the State President Kazimierz Mijal, an old communist from Lodz, his representative being the pre-war Vice Minister Dr. Maurycy Jaroszynski.

7. The Council of State comprises of the following offices:
- a) Legal Office - Head Klajnerman Izak (Jew)
 - b) Organisation office - Head Wendel Adam (Jew)
 - c) Office for the finances of self-administration - Head Sobotka Kazimierz
 - d) Flaming office - Head Zandfos Tadeusz
 - e) Section for rewards - Head Bilowiczowa (Jewess)

8. In addition, the Council of State disposes of the following offices:

- a) Control bureau - Director Brubecki Jan, Jew (Director to 1948) and three Vice Directors at the head.

Note: Brubecki, ostensibly a member of the SL (People's Party) is today one of the Vice Presidents of the ZSL. The Control Bureau consists of 8 departments and an economic research office, and has delegates throughout the whole country. Seat of the bureau: Warsaw, Al. I. Armii W.P. No. 23.

- b) Special Commission for the combatting of economic sabotage and other offences.

Seat: Warsaw, Krakowskie Przedmiescie 25.

Chairman: Zambrowski Roman (Jew)

The Commission consists of 8 members, appointed by the Council of State.

Zambrowski's representatives were:

Dr. Jasinski Kazimierz, representative of the central commission of Trade Unions

Gacki Henryk, Public Prosecutor of the Supreme Court and in the confidence of the Minister President.

9. The most important members of the special commission were:

Chajn Leon, (Jew) Vice Minister of Justice - representative of the Ministry of Justice, in the confidence of MBP

Mme. Chajn, wife of the above, functionary of the MBP

Swietlik Konrad, General - representative of the Ministry of National Defence (present Vice Minister of the MBP)

Mietkowski Mieczyslaw, Jew, Vice Minister in the MBP and representative of the MBP on the commission.

The executive office was under the direction of Dr. Kazimierz Jasinski (Deputy to Zambrowski).

His deputies were:

Gacki Henryk

Dr. Walawski Boleslaw, former director of Bierut's civil chancery

Kalinowski Stefan

10. Members of the Executive Office:

Gottesman Leon, Public Prosecutor, Jew, Leader of the Department for Investigation.

Jakubiec Ignacy, Judge, Leader of the Section for Criminal Procedure.

Dr. Kostrzewa Janusz, Judge

Madey Marian, Public Prosecutor

Pazinska Bronislawa, Public Prosecutor

Roszkowski Alexander, Section Leader

Rzymowski Wlodzimierz, Judge (Brother of the former Foreign Minister)

Slusarczyk Januariusz, Public Prosecutor

Strucinski Juliusz, Section Leader

Trembalowicz Michael, Public Prosecutor

Zmijewski Franciszek, Member of the Sejm.

11. The Executive Office has its delegations in the following towns:

1. Bialystok, ul. Warszawska 48, Head Andzilewko Milocjusz
2. Bielsko, ul. Krasickiego 24, Head Kowalik Zdzislaw (Lawyer)
3. Bydgoszcz, Waly Jag. 2, Head Dworadowski Wladyslaw (Workman)
4. Czestochowa, ul. al. III., Head Tomzik Marian (Worker)
5. Gdansk, ul. Nowy Swiat 30, Head Pawlak Longin (Tradesman)
6. Jelenia Gora, Al. 3 Maja, Head Kowalczyk Teofil, (Lawyer)
7. Katowice, Pi. Wojwodzki 1., Head Glowa Leon, (Judge)
8. Kielce, ul. Sienkiewicza 59, Head Maj Tadeusz, (Public Prosecutor)
9. Krakow, ul. 1 Maja 6., Head Skarzynski Jerzy (Mechanic)
10. Lublin, ul. 3 Maja 20, Head Fic Marian (Lawyer)
11. Lodz, ul. Gdanska 107, Head Maddy Stanislaw (Weaver)
12. Olsztyn, ul. Stalina 34, Head Zurawski Wiktor (Assessor)
13. Poznan, ul. Dabrowskiego 5a, Head Piotrowicz Stanislaw (Technician)
14. Rzeszow, Sad Okreg., Head Kosztirko Kazimierz (Public Prosecutor)
15. Szczecin, ul. P. Skargi 16, Head Burda Andrzej (Lawyer)
16. Walbrzych, ul. Stalina 20, Head Kronental Salezy (Lawyer)
17. Warszawa, ul. I. Armii W.P. 25., Head Kraicki Stanislaw (Public Prosecutor)
18. Wroclaw, ul. Podwale 1., Head Suchocki Zbigniew (Public Prosecutor)

The two last-named special organs were reorganised some time ago to strengthen their effective power. The functions of the Control Bureau were widened and intensified and the Special Commission is developing into a powerful instrument of the party, in the same way as the MBP, and is effective in all sectors of public life. If it is so desired even the smallest offence can be dealt with by the Special Commission. The importance of the Special Commission in the eyes of the party can be seen in the appointment of such an important personality and confidant of Moscow as Zambrowski to be chairman.

12. In the order of their political importance, the following are the leading men in the Council of State:

Bierut,
Zambrowski,
Zawadzki,
Jozwiak.

Worthy of note is that recently there have been several instances of Zawadzki's ranking higher than Zambrowski.

A- Bierut, is a leading figure in the State and in the party represents the co-ordinating element in the Council of State.

B- Zambrowski Roman, Jew, outwardly, at any rate, stands next to Bierut in the hierarchy of the State Council. Aged about 40, small in stature with semitic appearance, is by trade a metal worker. He is a member of the communist party of long standing and a former Komintern agent. Zambrowski has been repeatedly found guilty in the past of activity against the interests of the state and lived for some time in France, where he learned to speak French. In the latter years, he underwent a long special training in the Soviet Union. In the Berling army with the rank of Colonel he was in charge of political training. For special services he was awarded the Order of the Red Star. Officially Zambrowski holds the following posts at present: Vice Marshal of the Sejm, member of the State Council, head of the Special Commission and head of political training in the ORMO (civilian militia reserve).

His wife, Hanna, who similarly underwent a special training in the Soviet Union, is the director of the State Motor Traffic Office in Warsaw - ul. Grojecka 42a.

In the hierarchy of the party, Zambrowski was representative of the secretary of Politburo Berman, whom he resembles in certain characteristic features. The difference between the two lies solely in origin. Berman is without doubt an intellectual while Zambrowski is a proletarian. Complete and uncompromising devotion to Moscow, to the exclusion of all other considerations, is characteristic to both of them. One reason for this attitude is most probably their Jewish origin and negative relationship to the Polish community. Zambrowski can be considered as the 100% confidant of Moscow to whom had been entrusted Polish political problems. He is one of the most fanatical apostles of a rapid and complete sovietisation of Poland and, in this respect, surpasses even Berman who, on account of his age, is perhaps more cautious. Zambrowski exercises a great influence on the development of the "socialistic way of life", directs propaganda and press, and supervises literature and the education of youth.

C- Alexander Zawadzki, fair haired, medium height, well preserved, always wears glasses, is married to a Jewess. One of the Polish communists of longest standing, aged 60 years, Pole, he is known as the "Wojewode" to distinguish him from his brother, the former tramworker from Warsaw and now General Stanislaw Zawadzki, and of late gives the impression of playing an ever-increasing role within the Communist party. Zawadzki served in the Russian army during the first world war and even at that time made common

cause with the Communists. He underwent a thorough special training, was a member of the Red Guard, of the GPU and later the NKVD, and, as a Soviet citizen, was finally promoted to the rank of Brigadier General. It is always maintained that in 1936 Zawadzki fell into disfavour with the authorities in Moscow and was deported for some time for forced labour in a mine on the Manchurian frontier. During visits to Poland, Zawadzki was twice arrested, in 1925 and again in 1938 when he was finally condemned to 15 years' imprisonment. After his release, owing to the turn of events in 1939, Zawadzki went to the Soviet Union and there played a part in the defence of Stalingrad and partisan warfare. In 1944, Zawadzki, as one of the leading personalities in the "Soviet Union of Polish Patriots", joined the Berling army as political commissar. In January, 1945, he returned to Poland, and was first Wojewode appointed by the new regime in Katowice. In 1948, Zawadzki was called to the central committee of the Polish Communist Party which sent him for some while to Moscow and, on his return, he was finally promoted to Vice Minister President following the elimination of Gomulka. Zawadzki's ambitious nature was by no means satisfied. As Vice Minister President he was replaced by Hilary Minc and became the Chief of Trade Unions with a seat in the State Council.

As a Pole and proletarian by origin, Zawadzki seems to take precedence on a number of public occasions over his colleague Zambrowski, whose Jewish origin and appearance have a disadvantageous effect on popular opinion. For this very reason the party has replaced Zambrowski by Zawadzki as leader of its campaign against the church and, for the same reason, it was Zawadzki who was entrusted with the task of spreading Marxist-Stalinist propaganda among the Polish masses. In this latter task Zawadzki, through his kinship with the people, can already claim certain successes among the Upper Silesian miners. In Poland today, the opinion is already prevalent that Zawadzki will play a yet greater political role. With Bierut and Radkiewicz, Zawadzki has a very close and friendly relationship. With Berman, on the other hand, the relationship is noticeably a formal one and it is felt that the reason for this is that Berman looks upon Zawadzki as a very definite rival. In every respect Zawadzki is an out and out Soviet type for whom no national sentiments of any kind can be expected to have any significance.

D- Jozwiak Franciszek, commonly known as General Witold, is the next most important Communist personality in the Council of State due to his position as President of the Supreme Chamber of State Control. Jozwiak, of medium height, aged about 50, Polish, comes from the district of Lwow (Lemberg) and is a Communist of long standing. Physically, Jozwiak is somewhat of a wreck who has repeatedly suffered punishment for his activity against the state in pre-war years. In 1944, under the pseudonym Witold, Jozwiak was appointed Chief of Staff of the so-called People's Militia. As Chief of the People's Militia he became Vice Minister in the MBP and there was talk for a while that he would replace Minister Radkiewicz and, at least outwardly, re-organise the apparatus of the MBP in a Polish sense. At the time, it was considered that the Jewish element in the MBP was in need of a certain suppression because of the great antipathy which it caused among the public. Things, however, took a different course, Jozwiak was deposed from his position of Chief of the People's Militia and Vice Minister and in 1948 was appointed to be President of the Supreme Chamber of State Control where, in actual fact, he would have very little influence. It appears that Jozwiak has indeed outplayed his role in the party but it should not be forgotten that, in the higher echelons of the party hierarchy, he enjoys a very considerable popularity.

Jozwiak's wife, Hanka, was a Captain in the People's Militia and played an important part in the organisation of this body.

E- Dr. Kolodziejcki Henryk, Jozwiak's predecessor in the Chamber of State Control and in the Council of State, was a friend of Bierut from the co-operative movement of pre-war days and had to withdraw from public life for reasons of health. Dr. Kolodziejcki was an absolutely honest man who did much good during his time of office and exerted a moderating influence, especially on Bierut. He was reported to have said latterly that he realised the hopelessness of the situation and it is felt that this was the real reason for his withdrawal from public life.

13. To sum up, it must be stressed that the Council of State or, at any rate, its leading Communist members represent one of the highest organs of the executive power of the state. The Council of State is an instrument for centralising the power of the State and Party and insuring their influence on all matters of state administration and public life.

An especially dangerous and treacherous instrument of the Council of State is the special commission, created by decree in 1945 for the "combatting of malpractices and economic sabotage". Through its agents, this commission not only has insight into all sectors of economic life but indeed controls all sectors of public life. Its decisions and procedure are based purely and simply on political considerations and against its decisions there is no appeal to a normal court.

The Special Commission represents a typical example of the sovietisation of justice in Poland. From a Communist point of view, no confidence could be placed in the ordinary courts of law and so the administration of justice, except as an outward facade, was withdrawn from them and entrusted to an organisation which, in every way, represented the interests and formed part of the executive and security apparatus of the party. In its methods, the Special Commission is based entirely on the Soviet-Russian pattern.

Ons 30/12/49

29 December 1949
09.238
05.21
31 DEC 1949
2 Jan 50
ACD/77051

U 20945a - C 56 - C1/CS2

Land: POLLEN

Soort informatie: CI

Onderwerp: ~~—~~ Maarschalk ROKOSOWSKI

Datum van waarneming: 8-11-1949

Bron: Poolse persberichten

..

Hierbij doe ik U een fotocopie
toekomen van een korte biografie be-
treffende bovengenoemde persoon,
hetwelk mij van de zijde van Hr Ms
Gezant te WARSCHAU werd toegezonden.

A.

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken
Javastraat 68
'sGRAVENHAGE.

MARSHAL OF POLAND (A short biography)

Marshal Konstanty Rokosowski was born in 1896 as the son of a Warsaw railway worker. His father, a locomotive engineer, seriously injured in a railway accident, died as a result of those injuries in 1904. His mother, a teacher and subsequently a worker in a textile factory, died in 1909. Konstanty had to abandon his studies in a technical school, which he was attending. He began to earn his living, at first in a stocking factory in Szercka Street and later in Wysocki's stone-cutting workshop in Praga. As a worker in the above factory, he took part in construction of the then so-called: "Third Bridge", now known as the Poniatowski Bridge.

In 1912 Rokosowski was arrested for participation in a demonstration of striking workers and for having defended the red banner of the demonstrating workers.

Drafted in 1914 into the Czarist army, he took part as a private in battles on the territory of Poland; he left the country together with the retreating Russian army.

From the first moments of the October Revolution, Konstanty Rokosowski, a fighter for the workers' regime, took an active part in the formation of the Red Guard. He took part in the fighting against counter-revolution and foreign intervention in the Ural, Siberia and Mongolia. He distinguished himself in those battles and, toward the end of the civil war, became commander of a cavalry regiment in the Red Army.

After the conclusion of the civil war, Konstanty Rokosowski devoted his efforts to building and strengthening the Red Army. He studied military science, the Lenin-Stalinist theory concerning warfare and military forces. He completed his studies in the Cavalry High School and in the General Staff Academy of the Red Army. He was promoted to Major-General in 1940. In 1941, at the time of the Hitlerian attack on the Soviet Union, Konstanty Rokosowski was Commander of an Armoured Corps.

In the war against Hitlerian aggressors, Rokosowski distinguished himself as one of the best commanders in the Soviet Army. He was in command of the Sixteenth Army, which defended Moscow in the so-called "Volokolamsk sector" in the winter of 1941/42. After the German defeat near Moscow, Rokosowski assumed command of the Bryansk Front. On the eve of the battle of Stalingrad, the High Command of the Soviet Army entrusted him with the Don Front unit, which struck at the German armies near Stalingrad and played the principal role in surrounding Paulus' army in the Stalingrad "Kettle". Konstanty Rokosowski, together with Artillery Marshal Voronov, commanded the army group which finally liquidated the surrounded German army group. He also commanded the armies of the Central Front, which repulsed the German attack near Kursk in the summer of 1943 and, passing to the offensive, liberated Northern Ukraine and advanced to the line of the Dniepr. The armies under his command constituted one of the principal forces in the so-called "Byelorussian operation" in 1944, in which the Soviet Army liberated the entire Ukraine and subsequently liberated Polish territories east

of the Vistula. The territories in which the Polish State has been reconstituted, Chelm, where the July Manifesto was published, Lublin, which until the January offensive was the seat of the Polish Committee for National Liberation, the entire Lublin, and Bialystok Provinces and the south-eastern part of Warsaw Province, territories, which constituted the base for the liberation activities of the Polish Committee for National Liberation, were liberated by troops under Rokoscowski's command.

He next commanded the Second Byelorussian Front in the Winter of 1944/45, when that Front was liquidating German troops in East Prussia and in the Spring of 1945 when the Second Byelorussian Front forced the Odra, took Szczecin and reached the Elbe.

Under the command of Marshal Rokoscowski, the First Polish Army fought for the liberation of Lublin Province and Praga, on the Vistula bridgeheads and at Studzianka. Westerplatte Heroes' Armoured Brigade, which took part in the liberation of Torun, Gdansk and Gdynia, fought under his command. Konstanty Rokoscowski, Marshal of the Soviet Union and of Poland, is a personification of martial virtues and a continuator of the noble tradition of Polish "soldiers of freedom", fighters for "our freedom and yours." Exceptionally simple and modest in manner, he succeeded in winning the affection of his subordinates, not only by his organizational and strategic talents but also by his deep concern and care for his soldiers and by his understanding of soldiers' psychology.

Konstanty Rokoscowski has twice been awarded the title of: "Hero of the Soviet Union", thrice decorated with the Lenin Medal, six times with the Order of the Red Banner, with the Victory Order and other high Soviet decorations and medals. He was decorated with the Polish medals of "Virtuti Militari" First Class, of "Grunwald" First Class and several others. He has also been awarded the Order of the Red Banner by the Mongolian People's Republic and high British, American, French and Danish distinctions. Zycie Warszawy #307 Nov.7 and others (128 lines) Verbatim

TITOIST AGENCY ON TRIAL IN POLAND Article

Formally speaking, it is only 30-year-old Milic Petrovic, representative of the Yugoslav Ministry of Communication, who has been brought before the Court in Katowice. But it is obvious that the principal defendants are people in the Tito gang, who organized the Yugoslav intelligence service in Poland to work for the imperialistic camp. The crime of Petrovic is obvious. He collected data concerning Polish economy transmitting it to Titoist agents of high rank. Petrovic does not even attempt to deny his crime, which is only too obvious. The first day of the trial has already revealed the full guilt of the defendant.

Petrovic is a rather young man. He came to Poland as a specialist, whose task was to transfer to Yugoslavia Polish railway supplies, purchased in Poland under the Polish-Yugoslav commercial agreement. He was carrying out his task. But representatives of the Yugoslav Embassy, commercial counselors and attaches kept molesting him with proposals to organize intelligence service activities in order to supply Yugoslav authorities with material concerning Polish industry.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 6 December 1949

No. 73569

UITGESLUIT

VERTROUWELIJK.

Bijl.: Gene

Betr.: Toestand in Polen.

Onder verwijzing naar Uw schrijven d.d. 18.10.49 Litt X.9/49 betreffende het in margine genoemde onderwerp heb ik de eer U te berichten dat reeds van andere zijde de betrokken Poolse bladen regelmatig bij mijn bezit komen, zodat toezending Uwerzijds overbodig geacht kan worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

C. VII

Aan de Heer Districtscommandant der Rijkspolitie
te
EINDHOVEN.

Verbinding 109. *P.P. Bredthoven*

18 October 1949.

Litt. X.9/49 Geheim.

Onderwerp: "Toestand in Polen".

Datum van ontvangstbericht: 11 October 1949.

Betrouwbaarheid bericht: Betrouwbaar.

Waardering bericht : Betrouwbaar.

Tevens bericht gezonden aan: Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie
te 's-HERTOGENBOSCH. (in duplo)
Gewestcommandant der Rijkspolitie
te 's-HERTOGENBOSCH.

Medewerkende instanties : Gene.

Ondernomen actie : Gene.

BIJLAGEN: -21-

Ik moge U het volgende berichten.

Nadat mij ter ore was gekomen, dat iemand kort geleden in Polen was geweest, had ik naar aanleiding daarvan met deze een vertrouwelijk onderhoud over de daar heersende toestanden.

Gedurende dit onderhoud werd mij het volgende medegedeeld.

Route der reis:

HEENREIS:

Via Keulen, Stuttgart, Praag, Kattowitz, Posen en verder.

TERUGREIS:

Via Warschau, Kattowitz, Praag, Stuttgart, Keulen en verder.

Tijdens het oponthoud te PRAAG dat enige uren duurde, verbleef zegsman op het perron.

Op de perrons waren slechts weinig reizigers aanwezig, terwijl het dienstdoende spoorwegpersoneel en het aantal militairen groot genoemd kon worden.

De reizigers bleken grotendeels Tsjechen te zijn. Hun stemming was gedrukt en weinig spraakzaam.

De levensmiddelen waren gedistribueerd en nagenoeg niet verkrijgbaar. Eieren, boter, vetten en vlees waren zéér schaars, terwijl textiel praktisch niet verkrijgbaar was. Niet aan de indruk kon worden ontkomen, dat de meerderheid van de bevolking het niet eens was met het thans aan de macht zijnde regiem.

Vervolgens werd doorgereisd totdat aan een Pools grensstation alle reizigers moesten uitstappen. Op dit station vond de deviezencontrole plaats door douanebeambten, terwijl de passen werden gecontroleerd door militairen. Men sprak daar zijn verwondering over uit, dat in Nederland zo vlg passen met visum werden afgegeven voor familiebezoek.

Te KATTOWITZ kwamen meer reizigers, wier kleding armoedig genoemd kon worden, in de trein, die mijn zegsman aanvankelijk voor een Amerikaan aanzagen.

Toen werd medegedeeld, dat mijn zegsman in Nederland woonachtig was, werd met belangstelling geïnformeerd naar de daar heersende toestanden, de lonen enz. Een en ander werd naar waarheid beantwoord.

Te POSEN stapte een der medereizigers uit de trein en deed de mijn zegsman in het voorbijgaan mede, dat hij niet te

veel

Volvo
14 NOV. 1949
73569

veel moest praten, daar anders moeilijkheden lang niet denkbeeldig waren.

Dit gezegde was aanleiding om nagenoeg geen of niets zeggende antwoorden te geven op de verdere vragen die werden gesteld.

Gedurende de reis door POLEN was het opvallend dat alle stations, hoe klein ook, streng door militairen en geuniformeerde spoorwegambtenaren, gewapend met een geweer, bewaakt werden.

Als de trein een oponthoud had, werd aan beide zijden gepatrouilleerd en aandacht geschonken aan de reizigers die vervoerd werden. Op de heenreis werden geen Russische militairen waargenomen.

Op de terugreis, die over WARSCHAU plaats vond werden diverse Russische Officieren en militairen gezien.

Tijdens de terugreis werd in POLEN zijn hulp als tolk ingeroepen.

Het betrof hier een 13-tal Nederlandse zeelieden, waaronder 3 kapiteins. Door deze lieden waren vanuit ROTTERDAM een drietal sleepboten voor de Poolse regering gebracht naar GDYNIA. De terugreis vond over land plaats.

Omdat het verleende visum één dag was verlopen moest dit personeel de trein verlaten en mocht niet verder reizen.

Het jonge personeel wenste daarsaan aanvankelijk niet te voldoen, doch met veel moeite konden de kapiteins hun onmacht in deze aangelegenheid aan hun personeel kenbaar maken, waarna de trein werd verlaten onder het zingen van: "Wij leven vrij en wij leven blij enz."

Controle enz.

De plaats van bestemming was een plattelands gemeente met ongeveer 10.000 inwoners, die in hun onderhoud voorzien door middel van de landbouw. Daar aangekomen moest hij zich eerst melden op het gemeentehuis, waaraan hij zich na een verblijf van 2 x 24 uur voldeed.

Daags daarna kreeg hij bericht dat hij zich onverwijld moest melden bij de Politie te BRONDNICA met twee pasfoto's.

Te BRONDNICA werd hij gehoord door de z.g. Provinciale Politie, genaamd "Polija Powiattowa".

Het verhoor ging hoofdzakelijk over de lonen en prijzen in Nederland, terwijl terloops de politieke in het gesprek werd betrokken en indrukken over Polen werd gevraagd. Grotendeels werden niets zeggende of ontwijkende antwoorden gegeven.

Gedurende dit verhoor moesten 2 formulieren worden ingevuld en de verklaring na voorlezing worden ondertekend.

Tijdens zijn verblijf in Polen werd hij steeds geschadwd door een lid van de Politieke Staatspolitie in Polen, die in burgerkleding was. Deze politie wordt aangeduid als de O.B.E. (de juiste benaming kon mij niet worden medegedeeld).

Wel werd hem ter kennis gebracht, dat de personen met wie hij gesproken had nagenoeg onmiddellijk daarna werden gehoord. Van deze verhoren was de familie verschoond gebleven.

Politiek

Ongeveer 35% van de bevolking is actief lid van de Communistische Partij. De overige 65% is gedwongen lid geworden doch hebben een formulier moeten tekenen, dat hun lidmaatschap geheel vrijwillig was.

Van ieder wordt een goede partij-daad verlangd en verwacht, waaruit blijkt, dat zij niet arbeids-vijandig zijn georiënteerd.

In ieder dorp heeft minstens éénmaal per week een z.g. vormingssamenkomst plaats, waar politieke problemen worden besproken. Deze samenkomsten moeten door alle mannelijke inwoners boven de 18 jaar worden bezocht.

Van de aanwezigen worden de namen genoteerd, terwijl er ook

een lijst

een lijst wordt aangelegd van hen, die niet aanwezig zijn. De niet aanwezigen komen op een z.g. zwarte lijst en moeten kort daarop afzonderlijk op een vormingssamenkomst komen. Van hen die ten twedemale wegblijven wordt een afzonderlijke lijst aangelegd en komen volgens de volksmond het eerst in aanmerking om voor tewerkstelling naar elders te worden gezonden.

Door middel van de pers en ook gedurende de vormingssamenkomsten zijn de landbouwers, die nog grond en eigendommen bezitten er reeds attent op gemaakt, dat men voornemens is om in 1950 over te gaan tot het Komsomols-systeem zoals in Sovjet Rusland.

Dat deze mededeling onrust onder de grondbezitters veroorzaakt, behoeft geen nader betoog.

Als reden van de invoering van dit systeem werd naar voren gebracht, dat men zich daartoe genoodzaakt zag, omdat de West Europese landen een voorbeeld daarvan waren. Immers in België heerste hongersnood, terwijl in Nederland de hongersnood nagenoeg ieder ogenblik verwacht werd.

Door velen is een pas aangevraagd voor z.g. familiebezoek in het buitenland, doch deze worden steeds geweigerd.

Het overgrote deel van de bevolking verkeert in een neerslachtige stemming waardoor daadwerkelijke tegenwerking en sabotage zienderogen vermindert.

Illegaliteit:

Kort na de bevrijding van Polen door de Russen werden formulieren huis aan huis bezorgd, waarin een ieder werd uitgenodigd om te omschrijven wat voor verzetswerk door hem was verricht en onder welke commandant(en) zij gediend hadden met vermelding van diens laatste bekende adres(sen).

Het geheel hiervan vestigde de indruk, dat deze verzetsstrijders voor een overheidsfunctie in aanmerking zouden worden gebracht of anders een behoorlijke gratificatie zouden ontvangen.

Kort daarop werden de leidende figuren en andere prominente figuren uit de illegaliteit, die niet communistisch georiënteerd waren opgeroepen.

Velen gaven aan deze oproep gehoor en werden op de verzamelplaats aangehouden en overgebracht naar diverse kampen.

Van hen werd tot heden niets meer vernomen, omdat van enige contact of correspondentie met familieleden of vrienden geen sprake is.

Zij, die door omstandigheden niet aan deze eerste oproep konden voldoen, zijn onmiddellijk daarop onder een schuilnaam ondergedoken en worden door de goedwillende bevolking van het noodzakelijk levensonderhoud voorzien.

De laatste opzienbarende daad van de illegaliteit was het te Warschau neerschieten van de Poolse Generaal SWIERCZEWSKIE (Zie geïllustreerd blad "Vgodnik" bladzijde 5 met blauw potlood aangeduid).

De activiteit van het verzet neemt zienderogen af daar zij vanuit Engeland of Amerika nagenoeg geen hulp meer ontvangen. Ook werden diverse verzetsstrijders gearresteerd door verraad, daar de O.B.E. zijn ambtenaren steeds van elders laat komen en door loslippigheid van anderen soms kunnen indringen in de gelederen van het verzet.

De regering heeft niet het vertrouwen van de bevolking. Het is opvallend, dat alleen de partijfunctionarissen en andere leidende figuren goed gekleed gaan en het overige deel der bevolking in diepe armoede is gedompeld.

Militair:

De mannelijke bevolking van 18 jaar heeft twee maal in de week en wel des Woensdags- en Zaterdagmiddag een volledige

voorroeping,

vooropleiding, die plaatsvindt onder leiding en toezicht van beroepsmilitairen en partijfunctionarissen. Hoofdzakelijk wordt de exercitie en marsdiscipline beoefend. Deze oefeningen zijn verplicht gesteld en daaraan moet een ieder één jaar deelnemen.

Na afloop hiervan heeft een keuring plaats en moet ten minste 2 jaar de militaire dienst worden vervuld.

Op militaire gebied is de bevolking van mening en deze mening wordt ook door de partij gestimuleerd, dat ingeval van oorlog alle mannelijke inwoners van Polen tot hun 45 jarige leeftijd onmiddellijk zullen worden opgeroepen. De uniformering van de Poolse militairen en de geest is goed te noemen. Het leger wordt echter in zijn geheel niet betrouwbaar geacht bij het uitbreken van een eventueel conflict.

Onderwijs:

Staatsscholen zijn reeds aanwezig, doch worden alleen bezocht door gezinsleden van uitgesproken communisten.

Op de overige scholen wordt slechts 2 uur per dag onderwijs gegeven. Een onderwijzer heeft gemiddeld 3 á 4 klassen met 30 á 40 leerlingen per klas.

Op z.g. kleuterscholen worden de kinderen gebracht wier ouders op de dag arbeid verrichten.

Godsdienst:

Staat onder contrôle van de staat. Het aantal priesters is gering te noemen, terwijl de preek te voren op geschrift moet worden gesteld ter controlering.

Gedurende de Godsdienstoefeningen zijn steeds enige leden van de Politieke Staatspolitie aanwezig.

In openbare gebouwen of plaatsen waar vergaderd wordt mag geen kruisbeeld aanwezig zijn.

Diverse geestelijken worden gearresteerd terzake arbeidsvijandige houding.

In verband met het "wenende Mariabeeld" te LUBLIN, mogen naar die plaats geen spoorwegkaartjes worden verkocht, terwijl de betrokken kerk op last van de autoriteiten is gesloten.

ECONOMIE:

De levensmiddelen, die niet meer gedistribueerd zijn, zijn nagenoeg niet verkrijgbaar en zeer duur.

De verkoop daarvan is alleen toegestaan aan de "Społdzielnie" (coöperatieve verenigingen).

Sarcastisch wordt door de Poolse bevolking hierop gereageerd met het volgende gezegde;

"Wszystki - dzielni
do spółdzielnie "

Het gemiddeld loon dat wordt betaald voor de arbeiders bedraagt ~~2~~ 8000 (ongeveer f.48.-) per maand, terwijl de prijzen van levensmiddelen, textiel enz. gelijk zijn aan de prijzen die daarvoor in Nederland betaald worden.

Geest van de bevolking:

Een ieder verlangt naar een gewapend conflict tussen Rusland en de geallieerden opdat Polen van het thans heersende regiem wordt bevrijd.

Door mijn zegsman werd mij tijdens dit onderhoud ter hand gesteld een aantal bladen w.o.:

1e. "Rzeczpospolita", een blad dat 3 x per week in Polen verschijnt.

2e. "Vgodnik" No.10.

3e. "Polska i 'Swiat" Nos.15,17,18,19 en 20.

4e. "Razem" No.32,33 en de jubileumuitgave 50).

5e. "Repatriant" No.27.

6e. "Gazeta Polska" van 7 Mei (verschijnt in België).

7e. "Tygodnik Polski" nos.30,31,32,33,34,35,36,38 en 40.

De bladen genoemd onder 2,3,4 en 7 worden ongevraagd op nagenoeg regelmatige tijdstippen vanuit Parijs, als propa-

ganda materiaal

ganda materiaal naar hier te lande woonachtige Polen gezonden.

Mijn zegsman deelde mij mede pogingen in het werk te stellen om regelmatige toezending van de "Rzeczpospolita" te verkrijgen.

Ik moge U wel verzoeken mij te willen berichten of Uwerzijds belangstelling bestaat voor toezending van Poolse bladen, die eventueel in mijn bezit komen. >

-----E i n d e -----

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.
Plein 1813 nr. 4, Den Haag

's-Gravenhage, 27 Maart 1947.
Plein 1813, No. 4

U 3783e - C 56 F/He.

B
ZEER GEHEIM.
BUREAU B

Nummer:	
Datum:	1 - 4 - '47

Volgno.
31 MAART '47
ACD/12935

Ik moge U hiernevens aanbieden :

- a. Een vertaling van een Poolsch stuk, behelzende een instructie van den Secretaris-Generaal der P.P.R. (sectie organisatie) dd. 15.1.1947;
- b. Een bericht, ontleend aan zeer geheime bron van het Poolsche Politbureau over de organisatie van de Poolsche Communistische Partij ;
- c. Een vertaald verslag van een rede van Stoklow, welke werd gehouden voor een besloten kring van Poolse communisten in een groote West-Poolse stad op een bijeenkomst van het Provinciaal Comité der Poolsche Communistische Partij onder den titel : "De U.S.S.R. en haar werkzaamheden op internationaal terrein". Stoklow is vertegenwoordiger van de Komintern in Polen.

De Regeringscommissaris
in Algemeenen Dienst,

Mr. C. L. W. Fock.

Den HoogEdelGestr. Heer Kol. Mr. L. Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Instructie van den Secretaris-Generaal der Poolsche Communistische
Partij.

Alle politieke partijen, vakverenigingen, economische organisaties en jeugdverenigingen moeten gecontroleerd worden door leden van de P.P.R. Mocht geen P.P.R.-er gevonden kunnen worden, die hiervoor geschikt is, dan dient voorloopig een lid van een andere regeeringspartij hiervoor gebruikt te worden.

Er zal een bijzondere selectie toegepast dienen te worden om de juiste persoon te vinden voor dit vertrouwenswerk.

De volgende richtlijnen moeten hierbij gevolgd worden:

slechts actieve leden met een vast karakter, diep doordrongen van de Marxistische ideeën, snel kunnende beslissen en met volle toewijding de communistische zaak zijnde toegedaan, mogen hiervoor worden aangenomen.

Ze dienen verder goed redenaar te zijn en de taal van de politieke slagzinnen te kennen. Doch fanatieke partijgenoten mogen niet met deze controlewerkzaamheden belast worden, omdat de mogelijkheid bestaat, dat zij zich moeilijk naar de aanwijzingen van de leiding der P.P.R. kunnen richten.

Zij zouden op een zeker oogenblik een eigen program van actie kunnen opstellen, welke gericht zou kunnen zijn tegen de P.P.R., de U.S.S.R. en de sociale hervormingen der communisten. Het werk, dat soms menschenlevens eischt, dient opgedragen te worden aan gewone en sympathiseerende leden der P.P.R., niet aan hen, die behooren tot de groep der actieve communisten.

De P.P.R. voert volgens een voor de komende jaren vastgesteld plan een strijd, waarvoor ze moet kunnen beschikken over partijgenooten, die bovengenoemde kwaliteiten bezitten en ingeval van nood daar gebruikt kunnen worden, waar zij het meest noodzakelijk zijn.

In de regeeringspartijen, vakverenigingen en organisaties, welke gecontroleerd moeten worden, dienen vooral die personen de leiding te hebben, die zich gemakkelijk onderwerpen, ambitieus zijn en steeds bereid hun politieke inzichten te wijzigen volgens de ontvangen instructies.

De ons vijandige organisaties zooals de P.S.L., A.K. en in zekere opzichten de N.S.Z. hebben blijk gegeven te beschikken over een betrouwbaar kader van politieke leiders, vooral de A.K.

Uit instructies van de Poolsche regeering te Londen is ons bekend, dat door de verliezen van de laatste twee jaren de bovengenoemde reactionaire strijdkrachten gedwongen zijn hun reserves tegen ons in het geweer te brengen.

De W.I.N. stuit op onoverkomelijke moeilijkheden door een toenemend gebrek aan kader.

Om te verhinderen, dat wij ooit overeenkomstige tekorten zullen hebben, is het noodzakelijk volgens bovengenoemde richtlijnen ~~en~~ het kader te formeeren.

1. P.P.R.- Polska Partja Robotnicza - naam van de Poolsche communistische partij, die op het oogenblik in Polen de macht in handen heeft.
2. P.S.L.- Polskie Stronictwo Ludowe - Poolsche Boerenpartij van Mikolajczyk - legale oppositie.
3. A.K. - Armja Krajowa - Verzetsleger.
4. N.S.Z.- Narodowe Sily Zbrojne - Uiterste rechtsche illegale militaire organisatie.
5. W.I.N.- Wolnosz I Niepodleglosc (Vrijheid en Onafhankelijkheid).

ZEER GEHEIM.

b

Organisatie van de Poolsche Communistische Partij.

(Polska Partja Robotnicza)

De actieve communistische leden worden verdeeld in twee groepen, n.l. in groep "A" en groep "B".

De eerstgenoemde groep wordt onderscheiden in graad "T" en graad "O".

Graad "T" omvat de Russische communisten, veelal joden, die in Polen verblijf houden en optreden als instructeurs, raadgevers enz.

Bekende figuren van deze graad zijn: Stoklow, Andruszczenko, Trust, Korniejew, Generaal Poplawski, etc.

Ook behooren tot deze graad Polen, b.v. Bierut, Spsychalski, Borejsza, die officieel niet tot de Poolsche communistische partij behooren, doch in het geheim een zeer hoge functie innemen in de P.P.R.

Graad "O" omvat de actieve communisten, die hoge functies bekleeden in de communistische partij en als zoodanig bekend zijn, b.v. Gomolka, Jedrychowski, Zawadki.

Groep "B" wordt onderscheiden in Graad "K" en graad "W". Deze geheele groep omvat communisten, die in het geheim lid zijn van de partij.

Graad "K" omvat agenten, die een belangrijk lagere plaats innemen in de hiërarchie der communistische partij dan de leden, die behooren tot groep "A". Zij hebben zich in leger, politie, openbare lichamen, de genationaliseerde industrieën en het rechtswezen gedrongen. Zij winnen inlichtingen in, kunnen optreden als "agenten-provocateurs" en zijn in den regel niet meer dan instrumenten in handen van personen, die behooren tot groep "A". Deze lieden hebben mede als taak de legale en illegale oppositie organisaties te infiltreren.

Tot graad "W" behooren die communisten, welke de niet-communistische regeeringspartijen controleeren en eveneens de vakvereenigingen, jeugdvereenigingen enz. Uit den aard der zaak zijn deze personen niet als communisten bekend.

Het tijdvak, waarin wij leven, lijkt veel op dat der kruistochten. Onder de leiding van den Paus en de kapitalisten wordt een actie tegen de U.S.S.R. voorbereid. Europa is verdeeld in twee ideologische blokken en in twee partijen: de kapitalistische en communistische. Twee internationale machten staan tegenover elkaar en bereiden zich voor op een beslissenden strijd om de wereldheerschappij. Deze strijd zal over de toekomst van de wereld beslissen en de nieuwe richtlijnen der geschiedenis bepalen. Aan beide kanten zien wij een concentratie van menschenmassa's en oorlogsmateriaal, die eens tegen elkaar zullen worden ingezet.

Iedereen is er zeker van, dat deze godsdienstoorlog en dit conflict van twee systemen in de 20e eeuw onvermijdelijk is.

De Sovjet Unie wil evenwel deze catastrofe vermijden. Daarom spant zij zich in de binnenlandsche toestanden in de kapitalistische landen dusdanig te veranderen, dat men in staat zal zijn groote hervormingen door te voeren en de macht in handen te geven van vooruitstrevende lieden, die vast van plan zijn de principes en ideeën van het Leninisme en Stalinisme te verwezenlijken.

De communistische principes moeten overal, waar de communisten werkzaam zijn, opgang maken. Dit is het programma, dat de Russische Communistische Partij aan al haar kameraden voorhoudt. Indien de vooruitstrevende bewegingen in elk land er in zouden slagen deze hervormingen volgens onze wenschen door te voeren, zou de invloed en de macht van het communisme aanmerkelijk toenemen.

Thans kan geen enkel land zich isoleeren en zich vrijmaken van invloeden van buitenaf; hierop is Rusland de eenige uitzondering. Iedere leerstelling en invloed van buiten de grenzen wordt ver van de bevolking der U.S.S.R. gehouden. Daarentegen ziet men overal de communistische infiltratie. Zij bestaat in ieder land en oefent daar een grooten invloed uit.

De Komintern en de U.S.S.R. hebben vele medewerkers en sympathiseerenden in alle landen der wereld. Zij zijn machtig en talrijk, deze arbeidersmassa's, die zich altijd zullen verzetten tegen discriminatie der U.S.S.R. De Russische politiek van mogelijke militaire interventie en zijn gesloten grenzen zijn thans de zorg der kapitalisten en zullen dit altijd blijven.

De superioriteit van de Russische diplomatie komt voort uit den steun die haar wordt verstrekt door de vooruitstrevenden, die tezelfder tijd verzet propageeren tegen een nieuwen oorlog met Rusland.

Alle personen van de geheime diplomatie zijn ons bekend. Onze agenten, spionnen, aanbrengrers en betaalde lieden in alle landen dringen langzaam in alle politieke, economische en militaire organisaties der vijandelijke mogendheden. Wij zijn dikwijls beter over zekere plannen ingelicht dan zij, die uit hoofde van hun functie hiervan op de hoogte dienen te zijn.

In sommige landen zijn politieke leiders niet meer dan marionetten en trekken wij aan touwtjes; en belangrijk is dat zij zich dat zelf niet bewust zijn, zoodat wij ongemerkt onzen invloed kunnen doen gelden.

Wij hebben b.v. toegang tot de geheime archieven van sommige ministeries van Buitenlandsche Zaken en Generale Staven. Gegevens en telegrammen zijn ons voor het meerendeel bekend en wij worden op de hoogte gehouden van de geheime plannen van Groot Brittannië.

Onze mensen doerzoeken dossiers en papieren van ministeries en Generale Staven van beide Angel-Saksische landen, waardoor veel staatsgeheimen ons bekend zijn.

Plannen, in voorbereiding tegen de U.S.S.R., kunnen hierdoor gedwarsboomd worden.

De Angel-Saksische politici doen alle mogelijke moeite hun binnenlandsche politieke verhoudingen en die der landen, welke onder hun invloed staan, te stabiliseeren. De politiek der Sovjets is daarentegen in die landen onrust te zaaien en trachten geschillen te forceeren, zoowel in de binnenlandsche politieke als in de buitenlandsche politieke aangelegenheden.

Deze opeenvolgende aanvallen verminderen de macht der Angel-Saksen, dwingt hen soepeler te zijn en grootsche plannen op te geven. De krachtigste argumenten, die de leiding van de U.S.S.R. tot haar beschikking heeft en die ze aan haar plannen en behoeften dienstbaar kan maken, zijn n.l. dat zij strijdt voor de welvaart en de rechten der werkende massa, voor onafhankelijkheid en vrijheid van alle volkeren en klassen,

Daar Rusland op het oogenblik niet sterk genoeg is om een militaire overwinning te behalen op de Vereenigde Staten en Engeland, benut het nu zijn tijd met definitief zijn invloed te vestigen in de Slavische landen, die onder zijn invloed staan, Duitschland, Spanje, Frankrijk, Italië en Griekenland rijp maken voor een revolutie, nationalistische en opstandige bewegingen in Indië, China, het Nabije Oosten en in Afrika steunen en de politiek economische en sociale toestanden verslechteren in de Angel Saksische landen. Om deze doeleinden te bereiken werd de tactiek der U.S.S.R. gewijzigd. De Komintern zal geen godsdiensten meer aanvallen, zich niet meer verzetten tegen nationalistische gevoelens en zich niet meer aan het Westen toonen als een strijdvarende atheïst en een vurige revolutionair, daar zich dan de publieke opinie tegen haar zou doen keeren.

De U.S.S.R. strekt zich geografisch over twee werelddeelen uit, ideologisch evenwel over de geheele wereld. Miljoenen geloven in haar en verwachten van haar de directieven. De U.S.S.R. gelooft niet in de UNO, de eenige aanvaardbare methode is die welke aan de U.S.S.R. de beste positie verschaft bij het komende conflict, zonder rekening te houden met de internationale instellingen van arbitrage. Zij ziet in een dubbelzinnig spel slechts heil, eenerzijds het propageeren van de vrede, anderzijds een grootsche bewapeningsactie. Hierdoor heeft de U.S.S.R. op ieder oogenblik de mogelijkheid een ultimatum te stellen: "tot hier en niet verder." De bewapeningsindustrie der Sovjet Unie groeit, binnen 5 jaar zal Rusland sterker zijn dan ooit een macht in de geschiedenis.

De Russische politiek is verstandig en de consequente verwezenlijking van een plan, opgesteld door de Communistische Partij.

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan den
Regeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag

U 3449 a

U 3450 a - C 56 Dr/vT

uit 0-0 26

A.C.D.
Werkgr. Vern

's-Gravenhage, 13
Plein 1813, No. 4

Volgno.

13 Februari, 1947.

14 FEB.

ACD/ 40893

ZEER GEHEIM.

BUREAU B

Nummer:

Datum:

20-2-47

Ik moge U HoogEdelgestrenge in vouwe
dezes twee berichten aanbieden t.w.

1. vertaling van een zeer geheime inlichting
van het Centrale Comité der Communistische
Partij Polen te Warschau d.d. 4 December 1946
aan een Provinciaal Communistisch Comité.
2. Gegevens omtrent het Poolse "Politburo"
en deszelfs ontstaan en samenstelling.

Beide berichten werden mij door een
betrouwbare bron verstrekt.

De Regeringscommissaris
in Algemeenen Dienst,
voor dezen:

P.J.M. Driebeek
P.J.M. Driebeek.

an den HoogEdelGestrengen Heer
Kolonel Mr: L. Einthoven,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

ZEER GEHEIM.

Poolsch "Politburo".

Het Poolsch "Politburo" is:

1. Een exponent van de W.K.P. (b) en een werktuig van Sovjet Rusland en Polen.
De richtlijnen, die het "Politburo" moet volgen, worden verstrekt door de Russische Ambassade te Warschau (Lebiediew);
2. Het "Politburo" is het hoogste geheime machtsapparaat in Polen.
3. Het is tevens het hoogste orgaan van de P.P.R. (Communistische Partij Polen).
4. Het is de niet-officieele exponent van de Komintern in Polen.

Het "Politburo" voert alle door de U.S.S.R. gegeven instructies uit, die betrekking hebben op het bestuur van Polen.

Het houdt toezicht op de door de P.P.R. te volgen politieke lijn en controleert indirect alle zogenaamde "democratische partijen".

Het "Politburo" heeft een beslissende stem in de binnenlandsche-, economische- en militaire politiek en op het gebied van de cultuur.

Haar macht is onbeperkt en alleen afhankelijk van het W.K.P. (b)

Als exponent van de Komintern heeft het "Politburo" de verplichting al haar plannen en de financiële verantwoording van de uitgevoerde werken aan de W.K.P. ter goedkeuring en controle door te geven.

Het "Politburo" controleert alle handelingen van den Staat en zorgt er voor dat alles in overeenstemming is met de door de U.S.S.R. gedicteerde plannen.

De leden van het "Politburo" worden individueel benoemd door het "Politburo" W.K.P. (b) te Moskou.

Onlangs hebben er veranderingen in het Poolsche "Politburo" plaats gehad:

BARYLA en OCHAB zijn afgezet, waarvoor in de plaats gekomen is BOREJSZA.

Het "Politburo" bestaat uit 9 leden en 2 plaatsvervangende leden:

Bierut Boleslaw
Gomolka Wladyslaw
Spychalski Marian
Radkiewick Stanislaw
Albrech Jerzy (jood) (leden)
Modzelewski Zygmunt (jood)

Zawadzki Aleksander (plaatsvervangende leden)
Borejsza Jerzy

Alle leden van het "Politburo" zijn tegelijkertijd leden van het Centraal Comité van de Communistische Partij, behalve Bierut, Borejsza en Spychalski.

Zij bekleeden allen de belangrijkste sleutelposities van den Staat. Hierdoor hebben zij de geheele politiek in handen.

Bierut - Algemeene Zaken,
Modzelewski - Buitenlandsche Zaken
Minc - Economische Zaken
Radkiewicz - Geheime Politie en Politie. ←
Borejsza - Propaganda en Cultureele Zaken
Spychalski - Oorlog

Op het terrein van oorlog oefent het "Politburo" een beperkte macht uit n.l. die van: militaire scholing, militaire inlichtingendienst terwijl het gedeeltelijk de benoemingen controleert.

De Generale Staf, de bewapening, de opleiding en legerindeeling behooren geheel tot de competentie van den Russischen Generalen Staf.

Dit is het eenige terrein waaromtrent het Poolse "Politburo" alleen maar wordt ingelicht en dan dit nog summier.

Aan de andere kant heeft het Poolse "Politburo" de verplichting om rapporten over militaire vraagstukken en haar meening daaromtrent door te geven aan den Russischen Generalen Staf.

Onder het bevel van het "Politburo" staat het secretariaat-generaal van de KC PPR door wier bemiddeling het de Communistische Partij leidt.

Het heeft een beslissende stem bij de benoeming van den Secretaris-Generaal van de PPR alsmede bij die van de leidende personen in alle afdelingen van de KC PPR.

Verder benoemt het de hoofdredacteuren van de door den Staat uit te geven dagbladen en periodieken.

Het "Politburo" oefent indirect haar invloed uit op alle zoogenaamde democratische partijen en de vakverenigingen.

Uit dit alles blijkt dat het "Politburo" in werkelijkheid het bestuur voert van Polen niettegenstaande dat het een niet-officieele instantie is.

De rol van de Joden is in het "Politburo" overheerschend. ←
Het secretariaat van het "Politburo", samengesteld uit drie van haar leden, wordt beheerd door drie Joden t.w.: Bermann, Zambrowski en Minc.

Wanda Wasilewska had oorspronkelijk de leiding van het secretariaat van het "Politburo".

Zij bevorderde alles wat de inlijving van Polen bij de Sovjet Unie tot stand zou kunnen brengen.

Het eerste plan was dat Wanda Wasilewska in Polen zou aankomen met het Roode Leger om leidster te worden van de PPR (presidente) en hoofd van den Staat. Zij zou dan bij ontstentenis van een leider van den Staat na den dood van Sikorski deze plaats innemen. Eigenlijk had zij een Poolse Stalin moeten worden.

Vanaf het oogenblik echter dat de leiders van de USSR ervan overtuigd raakten dat Wanda Wasilewska de minst populaire figuur was in Polen van de leden van de "Union des Patriotes" (die in 1941 in Moskou was opgericht) daalde het prestige en den invloed van Wanda Wasilewska op het Kremlin in ernstige mate.

Dit hield tevens verband met het feit dat de leiders van het Kremlin er zich rekenschap van gaven dat de Oostersche begrippen omtrent democratie, die door de Russen worden gesteund, in botsing zouden komen met de houding van de massa's der boeren en arbeiders.

Vanaf het moment dat zij zich realiseerden dat de nationale gevoelens in deze massa's sterk verankerd waren, niettegenstaande Wanda Wasilewska hen het tegendeel had verteld, waarbij zij er van uitgingen dat het Roode Leger in Polen met open armen zou worden ontvangen, terwijl zij het had voorgesteld dat de belofte

van hervormingen op landbouw gebied voor de boeren en de belofte van nationalisatie voor de arbeiders, deze er toe zouden brengen de communistische ideologie te omhelzen en dat het op zich zelf al voldoende zou zijn om de kracht van het Rode Leger te laten zien, de bezittende klasse te verdrijven evenals de intellectuelen uit burgerkringen, hebben zij het vertrouwen in Wanda Wasilewska verloren, die haar conclusies getrokken had uit den tijd van vóór 1939.

De USSR, die altijd een realistische politiek voerde, veranderde haar gedragslijn.

Op hetzelfde moment dat de ster van Wanda Wasilewska onderging, kwamen eenige bekwame personen uit de Communistische Partij naar voren t.w. Wieslaw (Gomolka); deze laatste is van het begin van zijn loopbaan er van overtuigd geweest dat al de werkzaamheden van de Communistische Partij in Polen vóór 1939 wegens gebrek aan populariteit te niet moesten worden gedaan.

Hij propageerde de gedachte om het communisme onder te brengen onder den vorm van sterke nationale bestendigheid en dat het bovendien noodzakelijk was om alles in het werk te stellen om de Russische invloed te camoufleren; gezien de groote mate van impopulariteit van Rusland aan de eene zijde en de begrippen van onafhankelijkheid en vrijheid aan de andere zijde.

De ideeën, die door Gomolka werden voorgestaan, hebben een doorslaggevend invloed gehad bij de veranderingen in tactiek, welke de Russen ten opzichte van de Polen hebben aangenomen, vanaf het moment van de bezetting van dat gedeelte van Polen dat ten Westen van Vistule ligt in Januari 1945; Stalin gaf zijn goedkeuring aan de ideeën van Gomolka omdat hij altijd op het standpunt gestaan heeft dat het van belang is om de vriendschap van de Polen te winnen en niet om ze met geweld te knechten.

Zawadzki, Osobka, Morawski, Jedrychowski, Drobner en Somerstein waren diezelfde gedachte toegedaan.

Het "Politburo" is een bijzonder geheime instelling. Teneinde de rol die het speelt te camoufleren oefent het "Politburo" zijn handelingen op de meest geheime wijze uit.

Alleen aan de leden van de KC PPR is het bekend wat tot de competentie behoort van het "Politburo".

Alle correspondentie van het "Politburo", uitgezonderd datgene wat gericht is aan het "Politburo" WKP (b) geschiedt op dezelfde wijze en volgens richtlijnen van het KC PPR.

ZEER GEHEIM.

"N" richtte een recruteeringsbureau op, dat vrijwilligers zoekt onder onze kameraden.

Het betreft officieren, onderofficieren en soldaten, die hebben deelgenomen aan de gevechten in Spanje en Polen gedurende de Duitse bezetting, in partisanen- en ondergrondse organisaties.

De kandidaten zullen overgenomen worden door Sovjet-Russische instructeurs en zullen opgeleid worden in Polen of in de U.R.S.S. (specialisten).

Zij zullen naar drie gevechtscentra: Palestina, Griekenland (Joegoslavië) en Spanje (Frankrijk) worden uitgezonden.

Er moeten ook Joodsche vrijwilligers opgenomen worden, die alleen in Palestina zullen worden ingezet.

De leiders van deze organisatie mogen aan niemand bekend zijn, er mogen geen gedetailleerde inlichtingen worden verstrekt.

De betrokkenen mogen alleen weten dat de mogelijkheid bestaat om naar het buitenland uitgezonden te worden.

De lijsten van de eventuele kandidaten moeten met het adres van den betrokkene en een speciaal codewoord iedere 1e of 15e van de maand aan het Centrale Comité van de Communistische Partij Polen, sectie B, worden toegezonden, nadat de politieke betrouwbaarheid van den candidaat is vastgesteld na een hem afgenomen geheim examen.

PZPR Pole

commun. in Polen

ffren
CVVI 17/051

Doss no	561
Cat.	Volkskrant
Datum	11-8-57

Rokossovski vond een smoesje Poolse „oude garde” van landverraad beschuldigd

Trots leger verlaagd tot hulptroepen

(Van een correspondent)

WARSCHAU, 10 Aug. — In Warschau is sinds enkele dagen 'n „proces” aan de gang tegen 9 hoge officieren van de Poolse generale staf. Volgens de gebruikelijke methode zijn deze officieren beschuldigd van samenzwering tegen de veiligheid van de staat ten gunste van de „Amerikaanse imperialisten” en van revolutionaire activiteit. De meeste beklagden, onder wie vier generaals, waren reeds in het Poolse leger vóór 1939 en dienden tijdens de oorlog onder de vlag van de Poolse regering in Londen. Reeds na de eerste zitting was het duidelijk, dat de hele aanklacht opgebouwd werd op de verklaringen van een der gedaagden: majoor Nowicki. In de daaropvolgende zittingen slaagde de procureur-fiscaal er niet in andere bewijzen van schuld aan te voeren dan de bekentnissen van deze Poolse majoor, die een communist is in hart en nieren. Het is echter gebleken, dat Nowicki een beroeps-espion was, die als agent van de Sovjet-Russische inlichtingendienst in Londen

heeft gewerkt en daar gelijktijdig betrekkingen onderhield met de uitgeweken Polen en de inlichtingendienst van een Westelijke mogendheid.

In deze dubbelrol heeft Nowicki talrijke gegevens weten te verkrijgen, die door de justitie in Warschau in vroegere processen van dit type ook al zijn gebruikt. Onder deze omstandigheden is het duidelijk, met welk doel de processen van Warschau zijn opgezet. De politieke zijde bestaat hierin, dat de tegenwoordige machthebbers van Polen en hun Sovjet-Russische opdrachtgevers de overblijfselen van het oude Poolse officierencorps in een verkeerd daglicht willen stellen en voor landverraders willen laten doorgaan juist op het ogenblik, dat de Sovjet-maarschalk Rokossovski klaar is gekomen met de reorganisatie naar Russisch model van de Poolse strijdkrachten.

Deze degradatie van de eens zo trotse Poolse legers tot hulptroepen van de Sovjet-Unie wordt door de meerderheid van de bevolking niet gunstig opgenomen en vereist — ook al is de reorganisatie al voltooid — een officiële rechtvaardiging. In Warschau en wellicht ook in Moskou wordt aangenomen, dat deze rechtvaardiging wordt geleverd door dit proces.